

Školní preventivní strategie

2021 - 2025

**Základní škola Orlová-Lutyně K.Dvořáčka 1230
okres Karviná, příspěvková organizace**

OBSAH:

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE
 - 1.1. VÝZNAM ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE
2. LEGISLATIVA
3. ŠKOLA A JEJÍ ZAMĚŘENÍ Z HLEDISKA PREVENCE
4. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE
5. CÍLE ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE
6. PRIORITNÍ OBLASTI ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE
7. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY
8. ZPŮSOB REALIZACE
9. KOMPETENCE ŽÁKŮ
10. METODY A FORMY, JAKÝMI BUDOU DÍLČÍ AKTIVITY ŘEŠENY
11. VYHODNOCENÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE

ADRESA ŠKOLY: Základní škola, Karla Dvořáčka 1230, Orlová – Lutyně 735 14
ŘEDITEL ŠKOLY: Mgr. Zdeněk Nowak
TEL: 59 651 10 85
FAX: 59 651 12 19
EMAIL: sekretariat@zsdvoracka.cz

1.1. VÝZNAM ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE /dále jen ŠPS/

Škola vytváří tento program jako základní nástroj prevence, který je jednou ročně vyhodnocován v rámci MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAMU /dále jen MPP/.

Školní preventivní strategie je dlouhodobým preventivním programem pro školu a školské zařízení, který bude vyhodnocen v roce 2025.

2. LEGISLATIVA

Při tvorbě ŠPS mimo jiné škola vycházela z těchto dokumentů:

- Zákon č. 561 ze dne 24. září 2004 o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)
- 562/2004 Sb. změna některých zákonů v souvislosti s přijetím školského zákona
- 563/2004 Sb. o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů
- Zákon č. 379/2005 Sb., k ochraně před škodami působenými tabákem, alkoholem, návykovými látkami
- Vyhláška MŠMT č. 116/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních
- Vyhláška č. 147/2011 Sb., kterou se mění vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č.j.: 21291/2010-28)

3. ŠKOLA A JEJÍ ZAMĚŘENÍ Z HLEDISKA PREVENCE:

Vztah učitel-žák

Vztah mezi učitelem a žákem je nutné stavět na vzájemné důvěře. Žáci vědí, že mohou učitele požádat o pomoc, mohou vyjádřit svůj názor. Při řešení problémů učitel komunikuje s žákem, se zákonnými zástupci a s ostatními pedagogy.

Komunikace se zákonnými zástupci

Všem rodičům je nabízena možnost individuální konzultace v rámci konzultačních hodin – výchovného poradce, metodika prevence, speciálního pedagoga. Pravidelně také zařazujeme možnost účasti zákonných zástupců ve výuce. Rodiče jsou informováni o změnách chování svých dětí – individuálně či na třídních schůzkách.

Pedagogická diagnostika

Učitel věnuje pozornost žákům, registruje signály o možném problému žáka a hledá příčiny a vhodné formy nápravy. Spolupracuje s poradenským centrem školy, s rodiči, případně s dalšími odbornými institucemi (PPP, SPC, ...).

Individualizované hodnocení, slovní hodnocení, sebehodnocení, zpětná vazba skupiny

Žáci dostávají komplexní informace o svých výsledcích. Jsou informováni o úspěchu i neúspěchu. Jejich úsilí je hodnoceno a oceňováno bez míry srovnávání s ostatními žáky. Nadání, talent a zájem je neustále podporován. Ve výuce lze využít možnosti práce ve skupinkách podle zaměření. Škola se snaží pomoci žákovi vybudovat si důvěru v sebe, ve vlastní síly, schopnosti a zaujmout pozitivní vztah ke společnosti.

Řešení přestupků

Sledujeme sociálně patologické jevy – záškoláctví, šikana, vandalismus, brutalita, vulgární vyjadřování, návykové látky, rasismus, aj.. V případě selhání prevence ve škole bude přistupováno k následujícím opatřením:

- individuální pohovor se žákem
- jednání s rodiči na úrovni výchovné komise
- vytvoření IVÝP
- doporučení kontaktu s odborníky
- v případě nezájmu rodičů uvědomění OSPOD
- v případě dealerství, útoků na zdraví, záškoláctví />30 hodin/ oznámení Policii ČR

Zveřejnění informací

Informace budou zveřejňovány na nástěnce umístěné v budově školy, na výběru tématu se podílí i samotní žáci/. Kontaktní informace jsou zveřejněny na webových stránkách a jsou zahrnuty i v MPP.

Zákonní zástupci budou informováni na třídních schůzkách, prostřednictvím individuálních pohovorů nebo kdykoliv dle domluvy a potřeby. Zvýšená pozornost je věnována skupinám zákonných zástupců žáků, kde se vyskytly negativní jevy (šikana, kouření, výskyt návykových látek, konzumace alkoholu, záškoláctví atd.).

4. PERSONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ PREVENCE

METODIK PREVENCE

- kontrola tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy
- koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů
- metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.)
- koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů
- koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů
- kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření

- zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů
- vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování
- spolupráce s třídními učiteli
- příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování

VÝCHOVNÝ PORADCE

- kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků
- vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost a příprava návrhů na další péči
- zajišťování nebo zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence
- metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky apod.
- předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy
- shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů
- vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření.

PEDAGOGOVÉ

- věnují se v rámci výuky rozvoji kompetencí žáků v oblasti sociálních dovedností,
- provádějí průběžnou diagnostiku žáků a třídy,
- na pedagogických radách konzultují případné problémy, navrhují kázeňská opatření,
- třídní učitel je v kontaktu s rodiči žáků své třídy prostřednictvím pravidelných třídních schůzek,
- v případě potřeby je možná komunikace pomocí elektronické pošty, telefonu či osobního setkání
- vede pravidelné třídnické hodiny.

ŘEDITEL ŠKOLY

- sleduje efektivitu prevence sociálně patologických jevů,
- dělá personální a organizační opatření ke zlepšení klimatu školy,
- svolává v případě potřeby výchovnou komisi.

5. CÍLE ŠPS

Základními cíli strategie primární prevence sociálně patologických jevů na období 2021-2025 jsou:

a) Dlouhodobé cíle

- výchova ke zdravému životnímu stylu
- zlepšení komunikačních dovedností mezi pedagogy, žáky a zákonnými zástupci
- funkční informační systém
- funkční systém vzdělávání pedagogů a školních metodiků v oblasti prevence
- využívání projektů k financování primární prevence
- spolupráce s manažerem prevence kriminality a protidrogovým koordinátorem města Orlová

b) Střednědobé cíle

- zvýšení snahy o zapojení zákonných zástupců do dění školy
- vytvoření možnosti k neformálnímu setkávání
- podpora poradenského centra školy – úzká spolupráce s pedagogickými pracovníky
- efektivní vedení třídnických hodin – klima třídy, včasný monitoring projevů rizikového chování

c) Krátkodobé cíle

- dle cílů MPP na daný školní rok – prostřednictvím plnění výstupů z ŠVP a třídnických hodin
- spolupráce se Školním parlamentem

6. PRIORITNÍ OBLASTI ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE

- a) násilí a šikanování
- b) záškoláctví
- c) kriminality, delikvence, vandalismu aj. formy násilného chování
- d) ohrožení mravnosti a ohrožování mravní výchovy mládeže
- e) xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu
- f) užívání návykových látek
- g) gamblingu (patologického hráčství)
- h) syndromu týraných a zneužívaných dětí
- i) sekty a sociálně patologických náboženských hnutí

7. VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY

ŽÁCI A ZÁKONNÍ ZÁSTUPCI

Strategie je zaměřena na všechny žáky školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného rodinného prostředí, dětem s nedostatečným prospěchem a s některými typy specifických vývojových poruch chování.

Zákonní zástupci jsou informováni prostřednictvím třídních schůzek nebo individuálních pohovorů o výskytu negativních jevů. Zvýšená míra komunikace je pak věnována zákonným rodičům, kterých se negativní jevy bezprostředně týkají.

PEDAGOGIČTÍ PRACOVNÍCI

V oblasti prevence probíhá během roku vzdělávání, které je zaměřeno na celý pedagogický sbor. Intenzivní je pak vzdělávání pracovníků, kteří zajišťují činnost školního poradenského pracoviště – metodik prevence, výchovný poradce, speciální pedagog.

8. ZPŮSOB REALIZACE

Základními kompetencemi prevence v rámci podpory zdraví a zdravého životního stylu jsou:

- NETOLERANCE sociálně patologických projevů chování/rizikové chování (drogy, šikana, kriminalita dětí, rasismus)
- NETOLERANCE agresivního, hrubého, vulgárního a nezdvořilého projevu chování žáků,
- DŮSLEDNĚ DBÁME na dodržování pravidel chování ve škole – dodržování ŠŘ
- VEDEME žáky k sebeúctě a k úctě k druhým lidem
- MONITORUJEME chování žáků, včas přijímáme účinná opatření
- VYUŽÍVÁME POMOCI a zkušeností odborníků
- NABÍZÍME žákům vhodné pozitivní aktivity (kulturní, sportovní, rekreační...) – smysluplné využití volného času
- ZVYŠUJEME sociální kompetence – rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- POSILUJEME komunikačních dovedností – zvyšování schopnosti řešit problémy, konflikty, adekvátní reakce na stres, neúspěch, kritiku

9. KOMPETENCE ŽÁKŮ

- žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- mají vědomosti, jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- mají právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů
- žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví

- znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy
- umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- vědí, na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jejich práva
- mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

Rozpis dle jednotlivých ročníků je součástí MPP.

10. Metody a formy, jakými budou dílčí aktivity řešeny

- **Program je zaměřen na:**
- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování sociálně-patologických jevů - rizikového chování v třídních kolektivech

- důraz na spolupráci s rodiči
- ekologická výchova
- návštěvy filmových a divadelních představení, koncertů, besed apod., účast v soutěžích výtvarných, pěveckých, sportovních, dopravních
- nabízet žákům pestrou škálu mimoškolních aktivit

11. Vyhodnocení preventivní strategie

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn:

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postojích a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu sociálně patologických jevů-rizikového chování ve škole

MPP bude vyhodnocován každoročně na konci daného školního roku. Celková školní preventivní strategie bude vyhodnocena v roce 2025.

V Orlové 30.9.2021

Zpracoval : Mgr.Martin Czaja – metodik prevence, Mgr.Zdeněk Nowak – ředitel školy